

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 51.276/2
DU 21 MAI 2012

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président de la Chambre des représentants, le 23 avril 2012, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours sur une proposition de loi « modifiant certaines dispositions du Code judiciaire » (*Doc. parl.*, Chambre, 2011-2012, n° 1752/001), a donné l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.276/2
VAN 21 MEI 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, tweede kamer, op 23 april 2012 door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een wetsvoorstel “tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek” (*Parl. St.*, Kamer, 2011-2012, nr. 1752/001), heeft het volgende advies gegeven:

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de la proposition, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, la proposition appelle les observations suivantes.

PROCÉDURE PARLEMENTAIRE

Les auteurs de la proposition examinée ont consacré une proposition aux dispositions qui, à leurs yeux, devaient être adoptées selon la procédure bicamérale parfaite fixée à l'article 77 de la Constitution¹ et une autre, celle présentement examinée, à celles qui doivent être adoptées selon la procédure bicamérale optionnelle visée à l'article 78 de la Constitution.

La proposition examinée modifie les articles 773 et 1088 du Code judiciaire. La première modification vise notamment à permettre au juge d'écarter d'office une requête en réouverture des débats, sans notification aux parties, lorsqu'il estime que cette demande n'est pas pertinente. La seconde modification vise à permettre, en matière civile, au procureur général près la Cour de cassation d'intervenir d'office lorsqu'il a connaissance d'excès de pouvoir, sans plus dépendre des instructions du Ministre de la justice.

Comme la section de législation l'a relevé à de nombreuses reprises, il s'indique de considérer que la procédure bicamérale parfaite doit être suivie dès qu'une disposition attribue une compétence, une prérogative ou une attribution au ministère public, à un juge d'instruction, à une juridiction d'instruction ou à une juridiction de jugement, en ce qu'elle est de nature à influencer l'« organisation judiciaire » au sens de l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution².

Il s'indique dès lors d'intégrer les articles 2, b), et 3 dans la proposition DOC 53 1751/001, qui règle les matières relevant de la procédure bicamérale inscrite l'article 77 de la Constitution.

¹ Voir l'avis 51.275/3 donné le 15 mai 2012 sur la proposition de loi 'modifiant certaines dispositions du Code judiciaire' DOC 53 1751/001.

² Voir par exemple l'avis 47.049/2/V donné le 11 août 2009 sur un avant-projet devenu la loi du 30 décembre 2009 'relative à la lutte contre la piraterie maritime et modifiant le Code judiciaire', *Doc. parl.*, Chambre, 2009-2010, n° 2215/1.

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het vervangen is bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voormelde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorstel, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorstel aanleiding tot de volgende opmerkingen.

PARLEMENTAIRE PROCEDURE

De indieners van het voorliggende voorstel hebben een voorstel gewijd aan de bepalingen die volgens hen aangenomen dienen te worden volgens de procedure van het volledige bicameralisme voorgeschreven bij artikel 77 van de Grondwet³ en een ander voorstel, dat thans onderzocht wordt, aan de bepalingen die aangenomen moeten worden volgens de optioneel bicamerale procedure, vastgesteld bij artikel 78 van de Grondwet.

Het thans voorliggende voorstel wijzigt de artikelen 773 en 1088 van het Gerechtelijk Wetboek. De eerste wijziging strekt er inzonderheid toe de rechter de mogelijkheid te bieden om het verzoekschrift tot heropening van de debatten ambtshalve en zonder kennisgeving aan de partijen te weren indien hij van mening is dat dat verzoek niet relevant is. Met de tweede wijziging wordt, in burgerlijke zaken, aan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie de bevoegdheid verleend om ambtshalve op te treden wanneer hij op de hoogte is van gevallen van machtsoverschrijding, zonder daarvoor nog af te hangen van het voorschrift van de minister van Justitie.

De afdeling Wetgeving heeft reeds herhaaldelijk gesteld dat het raadzaam is ervan uit te gaan dat de procedure van het volledige bicameralisme gevolgd dient te worden zodra een bepaling een bevoegdheid of een prerogatief verleent aan het openbaar ministerie, aan een onderzoeksrechter, aan een onderzoeksgerecht of aan een vonnisgerecht, aangezien ze een weerslag kan hebben op de “rechterlijke organisatie” in de zin van artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet⁴.

³ Zie advies 51.275/3 gegeven op 15 mei 2012 over een wetsvoorstel “tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek” DOC 53 1751/001.

⁴ Zie bij voorbeeld advies 47.049/2/V gegeven op 11 augustus 2009 over een voorontwerp dat aanleiding gegeven heeft tot de wet van 30 december 2009 ‘betreffende de strijd tegen piraterij op zee en tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek’, *Parl. St.* Kamer 2009-2010, nr. 2215/1.

Het verdient derhalve aanbeveling om de artikelen 2, b), en 3 op te nemen in voorstel DOC 53 1751/001, dat de aangelegenheden regelt die vallen onder de procedure van het bicamersisme bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs Y. KREINS,
de Heren

président de chambre,
kamervoorzitter,

Mesdames P. VANDERNOOT,
De Dames M. BAGUET,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Monsieur A. WEYEMBERGH,
de Heer S. VAN DROOGHENBROECK,

assesseurs de la section de législation,
assessoren van de afdeling Wetgeving

Madame
Mevrouw A.-C. VAN GEERSDAELE,

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par
M. X. DELGRANGE, premier auditeur chef de
section.

Het verslag werd uitgebracht door
de Heer X. DELGRANGE, eerste auditeur-
afdelingshoofd.

La concordance entre la version française
et la version néerlandaise a été vérifiée sous le
contrôle de Mme M. BAGUET.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst werd
nagezien onder toezicht van
Mevr. juM. BAGUET.

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS